

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану
лісів у 2025 році

27.02.2025р.

с. Геронимівка

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, начальником відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» РУДЬ Раїсою, інженером – лісопатологом I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКОМ Володимиром, інженером лісового господарства I категорії Черкаського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» СИДОРЕНКОМ Олександром, інженером охорони й захисту лісу Черкаського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» КОЗКОЮ Вадимом, лісничим Мошнівського лісництва ШВЕДОМ Романом, лісничим Руськополянського лісництва ТКАЧОМ Ігорем, лісничим Дахнівського лісництва БАСАРАБОМ Олександром, лісничим Тясминського лісництва ПЕРЕПЕЛИЦЕЮ Романом, проведено 27 лютого 2025 року лісопатологічне обстеження насаджень Черкаського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Надлісництво) з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на **загальній площі 126,1 га**.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа підвиділу, можлива у тому числі площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Мошнівське	14	1	4,5		3,8	10СЗ	85	0,60	1	25	32	300	2
Мошнівське	63	5	0,3		0,3	10СЗ+ДЗ	43	0,70	1	18	20	250	2
Мошнівське	63	10	11,8		11,8	10СЗК+БП	40	0,70	1	17	20	210	2
Мошнівське	63	25	1,9		1,9	10СЗК	39	0,70	1	16	16	200	2
Разом по лісництву:			18,5		17,8								
Дахнівське	51	3	21,0		18,6	8СЗ1ДЗ1БП	63	0,70	1	23	28	310	2
Дахнівське	51	3	21,0	2	0,3	8СЗ1ДЗ1БП	63	0,70	1	23	28	310	2
Дахнівське	51	3	21,0	3	0,1	8СЗ1ДЗ1БП	63	0,70	1	23	28	310	2
Дахнівське	62	1	3,1		3,1	10СЗ	61	0,70	1А	25	32	380	2
Дахнівське	62	3	0,6		0,6	10СЗ	52	0,90	1	20	28	370	2
Дахнівське	62	6	1,3		1,3	10СЗ	76	0,80	1	25	32	430	2
Дахнівське	62	7	2,9		2,9	10СЗ	67	0,80	1А	26	36	460	2
Разом по лісництву:			28,9		26,9								
Тясминське	246	22	4,8		4,1	10СЗ	52	0,6	1	20	24	240	2
Тясминське	246	26	7,5		7,5	10СЗ	56	0,8	1	20	26	320	2
Тясминське	247	6	3,4		2,8	10СЗ	62	0,8	2	18	22	280	2
Тясминське	250	10	1,5		1,5	10СЗ+БП	34	0,8	1А	17	24	250	2
Тясминське	250	15	5,8		5,4	10СЗ+ДЗ	61	0,7	1	20	30	280	2
Тясминське	250	42	0,9		0,9	10СЗ	61	0,8	2	18	28	260	2

Тясминське	251	1	6,3		6,3	10СЗ	61	0,8	2	19	24	280	2
Тясминське	251	7	6,2		5,2	10СЗ	60	0,8	2	18	24	300	2
Тясминське	285	2	14,0		3,8	10СЗ+ДЗ+БП	59	0,7	1А	24	26	350	2
Тясминське	285	2	14,0	10	3,4	10СЗ+ДЗ+БП	59	0,7	1А	24	26	350	2
Тясминське	285	3	2,5		2,5	10СЗ	45	0,7	1	17	18	210	2
Тясминське	286	31	10,0		4,6	10СЗ	67	0,7	1А	25	32	360	2
Тясминське	286	31	10,0	6	2,0	10СЗ	67	0,7	1А	25	32	360	2
Разом по лісництву:			62,9		50,0								
Руськополянське	123	19	2,9		2,9	8СЗ2ДЗ+ОС	61	0,5	1А	23*	28	220	2
Руськополянське	123	21	2,7		2,7	8СЗ2ДЗ+БП	78	0,7	1	25	30	360	2
Руськополянське	135	9	8,0		8,0	7СЗ1ДЗ2БП+ГЗ	76	0,7	1А	27	32	370	2
Руськополянське	137	7	14,5		14,5	9СЗ1ДЗ+БП	66	0,7	1А	25	30	350	2
Руськополянське	150	17	3,3		3,3	10СЗ	91	0,7	1	29	40	480	2
Разом по лісництву:			31,4		31,4								
Всього по філії ВСП:			126,1										

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Дахнівського, Мошнівського, Руськополянського та Тясминського лісництв Черкаського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Надлісництво), призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись Санітарними правилами в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555.

В результаті обстеження встановлено:

При лісопатологічному обстеженні хвойних насаджень Надлісництва відмічено погіршення санітарного стану дерев в результаті глобальної зміни клімату, зокрема, потеплінням (засуха та відсутність опадів), у зв'язку із чим, склалися сприятливі умови для розповсюдження і розмноження стовбурових шкідників.

У хвойних насадженнях вище зазначених лісництв відбираються у вибірку санітарну рубку дерева сосни звичайної IV – VI категорії санітарного стану: відмираючі, сухостійні, з жовто – зеленою, яскраво – червоною та відсутньою глицею, з поваленими та зламаними в комелі сухостійними стовбурами та завислими на інших деревах, з нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками. Переважаючими видами, що завдали найбільшої шкоди лісовим насадженням Філії є короїд верхівковий, короїд шести зубчастий, в меншій мірі - малий сосновий лубоїд, вусачі: сірий довговусий, кореневий коротковусий, рагій ребристий та златки. Вся пошкоджена стовбуровими шкідниками частина хвойних дерев уражена заболонною синьою гниллю дереворуйнівних грибів, які розвиваються в ходах комах у заболонній частині стовбурів. Посиніння деревини хвойних дерев пов'язане з патогенним грибом офіостомой.

Шкідливість комах і збудників хвороб проявляється у порушенні структури крон, частковій або повній втраті хвої, зменшенні приросту, зменшенні стійкості до дії вітру та інших чинників, погіршенні санітарного стану дерев або їхньої загибелі, впливі на генеративну сферу дерев, а також – на якість лісової продукції, зокрема деревини.

Одним із заходів зменшення небезпеки поширення стовбурових шкідників та хвороб лісу є вчасне проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Оглянуті ділянки, де відмічено свіже групове всихання дерев сосни (IV – V категорії санітарного стану), пошкоджених стовбуровим шкідниками (короїдне враження), **занести в Книгу обліку осередків хвороб і шкідників лісу як осередок верхівкового короїда.**

Вагомою причиною погіршення стану соснових дерев та їх всихання на всіх обстежених ділянках Надлісництва є розмноження рослини – напівпаразита омели австрійської. Присутні

соснові дерева, в яких крони понад 30 відсотків заселені омелою, відмираючі та загиблі - IV – VI категорії санітарного стану, із блідо – зеленою, червоною та відсутньою глищею, суховершинні, без приростів, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками (короїди, вусачі, златки), які теж будуть відібрані в вибірккову санітарну рубку.

Соснові ділянки по обстежених лісництвах обліковуються по Філії, як осередок омели австрійської із зазначенням в таксаційному описі. Але в Книгу обліку хвороб та шкідників лісу занести ділянки, які відсутні в наявному осередку омели австрійської.

Відповідно «Санітарних правил в лісах України» - «дерева з рослинами-напівпаразитами (омелою) III-VI категорій санітарного стану підлягають вирубуванню».

У Мошнівському лісництві квартал 63 виділа 10, 25 обліковується осередок кореневої губки, де на час огляду спостерігаються поодинокі сухостійні дерева.

Пошкоджені насадження є небезпечними об'єктами розповсюдження осередків вторинних шкідників та хвороб лісу в суміжних насадженнях. Важливим є оперативне вилучення свіжозаселених короїдами хвойних дерев з насаджень для зменшення чисельності шкідливих комах.

Таким чином, в обстежених насадженнях Надлісництва будуть відібрані у вибірккову санітарну рубку дерева, пошкоджені стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, а саме:

- дерева хвойних порід IV – VI категорій санітарного стану, пошкоджені комплексом стовбурових шкідників: короїдами (верхівковим та шестизубчастим, малим сосновим лубоїдом), вусачами (сірим довговусим, рагієм ребристим, кореневим коротковусим), златками;
- дерева хвойних порід в осередку кореневої губки;
- дерева сосни V – VI категорії, на яких понад 30 відсотків крони заселено омелою австрійською;

Характер всихання насаджень поодинокий та груповий. Тип всихання – різкий.

При проведенні вибіркових санітарних рубок у насадженнях філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та слідкувати, щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти.

ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні Філії здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та весною проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів.

Висновок:

1. В насадженнях, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб лісу, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій, враховуючи стан насаджень, особливості розвитку шкідників.
2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибірково санітарної рубки на загальній площі 126,1 га.**
3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555.

Акт складений в 3 примірниках.

Додаток: фотоматеріали

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

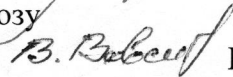
Олена ДОМАНЧУК

Начальник відділу нагляду та прогнозу
ДСЛП «Херсонлісозахист»

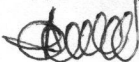
Раїса РУДЬ

Інженер – лісопатолог І категорії відділу нагляду та прогнозу
ДСЛП «Херсонлісозахист»

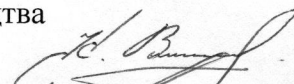
Володимир БОБК

Інженер лісового господарства І категорії Черкаського надлісництва
філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Олександр СИДОРЕНКО

Інженер охорони й захисту лісу Черкаського надлісництва
філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

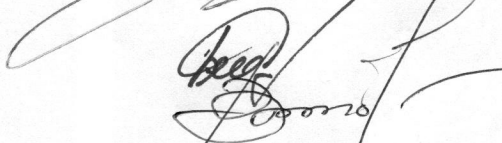
Вадим КОЗКА

Лісничий Дахнівського лісництва

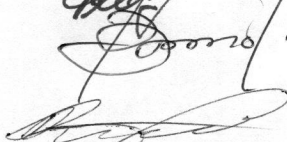
Олександр БАСАРАБ

Лісничий Мошнівського лісництва

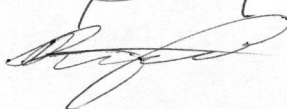
Роман ШВЕД

Лісничий Руськополянського лісництва

Ігор ТКАЧ

Лісничий Тясминського лісництва

Роман ПЕРЕПЕЛИЦЯ